

เอกสารวิชาการ

เรื่องที่ 1

ความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร
ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

(Knowledge, Attitude and Practice (KAP) in Disease Surveillance and
Prevention of African Swine Fever on the Import of Live Pigs and
Pig Carcasses of the Animal Quarantine Officers)

(แก้ไขตามมติคณะกรรมการฯ ครั้งที่ 7/2564 เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2564)

โดย

ขวัญระมิ่ง กุญชร

ยศสรรัล ซาลาอาดิศัย

ทะเบียนวิชาการเลขที่	64(2)-0120-024
สถานที่ดำเนินการ	กองสารวัตรและกักกัน
ระยะเวลาดำเนินการ	มีนาคม 2563 – มีนาคม 2564
การเผยแพร่	เว็บไซต์กองสารวัตรและกักกัน http://aqi.dld.go.th/th

ความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ขวัญระมิงค์ กุญชร¹ ยศสรล ชาลาอาดิตย²

บทคัดย่อ

เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์เป็นบุคลากรผู้ปฏิบัติที่มีความสำคัญที่มีส่วนทำให้มาตรการการเฝ้าระวังและป้องกันไม่ให้โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรเข้าสู่ประเทศไทยประสบผลสำเร็จ ซึ่งการพัฒนาแผนงานและปรับกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานมีความจำเป็นต้องปรับให้มีความเหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานและสถานการณ์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคระบาดจากการเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ระหว่างประเทศ ซึ่งการศึกษาฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ โดยการศึกษาที่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวัด กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ นายสัตวแพทย์และสัตวแพทย์ที่ปฏิบัติงาน ณ ด่านกักกันสัตว์ท่าเข้า-ท่าออก ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 จำนวน 47 ด่านกักกันสัตว์ รวม 110 คน ทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนธันวาคม 2563 ซึ่งผลการศึกษาคำตอบเกี่ยวกับความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ พบว่าเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ส่วนใหญ่มีระดับความรู้มาก (ร้อยละ 90.91) ทักษะดี (ร้อยละ 79.09) และระดับการปฏิบัติมาก (ร้อยละ 79.09) โดยการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ พบว่าปัจจัย เพศ ตำแหน่ง หน้าที่การปฏิบัติงาน ไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ยกเว้น ในส่วนประวัติการอบรมเกี่ยวกับโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร มีผลทำให้เกิดความแตกต่างต่อวิธีปฏิบัติแต่ไม่มีผลต่อความรู้และทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยเจ้าหน้าที่ที่มีประวัติการอบรมจะมีการปฏิบัติมากกว่าผู้ที่ไม่เคยรับการอบรม ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ ทักษะ และวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์นั้น พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับทักษะในเชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันค่อนข้างน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.197, p < 0.05$) ส่วนความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีปฏิบัติ เช่นเดียวกับทักษะที่ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีปฏิบัติเช่นกัน จากผลการศึกษาดังกล่าวมีข้อเสนอแนะในการพัฒนามาตรการเฝ้าระวังและควบคุมโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ได้แก่ การจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ รวมถึงการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ การเพิ่มเติมช่องทางรายงานโรคระบาด และการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับทีมสนับสนุนของกรมปศุสัตว์ ในการตรวจสอบการลักลอบนำเข้า เพื่อให้การดำเนินงานเฝ้าระวังและควบคุมโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์มีประสิทธิภาพสูงที่สุด

คำสำคัญ: ความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ การเฝ้าระวังและป้องกันโรค อหิวาต์แอฟริกาในสุกร การนำเข้าสุกรมีชีวิต ซากสุกร เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ทะเบียนวิชาการเลขที่ : 64(2)-0120-024

¹ด่านกักกันสัตว์ตราด กองสารวัตรและกักกัน กรมปศุสัตว์

²ด่านกักกันสัตว์อุบลราชธานี กองสารวัตรและกักกัน กรมปศุสัตว์

Knowledge, Attitude and Practice (KAP) in Disease Surveillance and Prevention of African Swine Fever on the Import of Live Pigs and Pig Carcasses of the Animal Quarantine Officers

Khuanraming Kunshorn¹ Yotsaran Chalaardisai²

Abstract

The animal quarantine officers are the important practitioner, who contribute to success for the surveillance and prevention of African swine fever not enter into the Kingdom of Thailand. Therefore, it is necessary to develop an action plan and strategies that are appropriate and easy for the officers to follow to support the surveillance and prevention activities related to epidemic disease prevention from international animals and animal products trade. The aim of this study to assess knowledge, attitude and practice in Disease Surveillance and Prevention of African Swine Fever on the Import of Live Pigs and Pig Carcasses of the Animal Quarantine Officers. In this study, questionnaires were used as a measurement tool. The sample groups were the veterinarians and para-veterinarians who working at the Animal Quarantine Stations at the entry and departure ports according to the Animal Epidemic Act B.E. 2558(2015). There were 47 animal quarantine stations and consisted of 110 veterinarians and para-veterinarians. The data were collected during December 2020. The result of knowledge, attitude and practice showed that most of the quarantine officers were very knowledgeable (90.91 percent), had a positive attitude (79.09 percent) and had a high level of practice (79.09 percent). The analysis of personal information factors including sex, position, and duty, these factors do not affect the difference of knowledge, attitude, and practice in surveillance and prevention of African swine fever on the imported pig and pig carcasses of the animal quarantine officers. However, the training program about African swine fever disease significantly affects the difference of practice but it does not affect knowledge and attitude ($p < 0.05$), the animal quarantine officers who have trained had higher practice than those without training. The Analysis of correlation between knowledge, attitude and the practice in disease surveillance and prevention of African Swine Fever on the import of live pigs and pig carcasses, knowledge significantly related to the attitude with very weak positive correlation ($r = 0.197$, $p < 0.05$) but knowledge does not correlate with practice as same as attitude, it does not correlate with practice either. The recommendations from this study should provide knowledge through the training program to the officers include developing a manual for the animal quarantine officers, provide additional channels for epidemic disease reporting and develop a detector dog's team for inspecting smuggle imported products to increase efficiency for the surveillance and prevention of African swine fever of the animal quarantine officers, that will be effective and strengthen.

Keywords: Knowledge Attitude and Practice, Surveillance and Prevention, African Swine Fever, Import, Live Pigs, Pig Carcasses, Animal Quarantine Officers

Research Paper No: 64(2)-0120-024

¹Trat Animal Quarantine Station, Division of Veterinary Inspection and Quarantine, Department of Livestock Development

²Ubon Ratchathani Animal Quarantine Station, Division of Veterinary Inspection and Quarantine, Department of Livestock Development

บทนำ

โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African swine fever) เป็นโรคติดต่อสำคัญชนิดหนึ่งในสุกร ซึ่งโรคดังกล่าวถือว่ามีความรุนแรงอย่างยิ่งในสุกร ถึงแม้ว่าไม่ใช่โรคติดต่อจากสัตว์สู่คน (Zoonosis) แต่การระบาดของโรคทำให้เกิดผลเสียหายต่อเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเลี้ยงสุกรอย่างมาก ด้วยลักษณะพื้นฐานของเชื้อก่อโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African swine fever : ASFV) ซึ่งเป็น Double Stranded DNA ที่มีเปลือกหุ้ม เป็นเชื้อที่มีความทนทานต่อสภาพแวดล้อม ประกอบกับการติดต่อและการแพร่กระจายของโรคเป็นไปได้ง่ายหลายช่องทาง เช่น ผ่านทางการกิน การหายใจ บาดแผล หรือ ถูกเห็บอ่อนที่เป็นพาหะกัด (FAO,2009) ทำให้การแพร่ระบาดเป็นไปได้อย่างรวดเร็วและมีการแพร่กระจายอย่างต่อเนื่อง โดยโรคดังกล่าวมีระยะฟักตัวประมาณ 5-15 วัน สุกรที่ติดเชื้อมักมีอาการไข้ ท้องเสียเป็นเลือด ผิวน้ำมีจุดเลือดออก โดยมีการป่วยรุนแรงและอัตราการตายสูงมากเกือบ 100 เปอร์เซ็นต์ และสุกรที่หายป่วยจะสามารถแพร่โรคได้ตลอดชีวิต ซึ่งสุกรบ้านนั้นมีความไวต่อการเกิดโรค ส่วนหมูป่าจะเป็นแหล่งรังโรค (reservoir) (กรมปศุสัตว์,2558)²และปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนป้องกันโรคดังกล่าว (OIE,2020)

จากการรายงานขององค์การสุขภาพสัตว์โลก(OIE) ปัจจุบันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรมีการแพร่ระบาดไปทั่วโลกหลายภูมิภาค ทั้งแอฟริกา ยุโรป เอเชีย และประเทศเพื่อนบ้านของไทยหลายประเทศ (OIE,2021) ถึงแม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร แต่ก็ยังถือว่าประเทศไทยมีความเสี่ยงในการนำเข้าโรคดังกล่าวจากหลายช่องทาง ทั้งการนำเข้าสินค้าทางสนามบิน ท่าเรือ ชายแดน และการลักลอบการนำเข้า ดังนั้นกรมปศุสัตว์จึงให้ความสำคัญในมาตรการป้องกันโรคเข้าประเทศอย่างยิ่งเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว ซึ่งนับว่าเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการเตรียมความพร้อมในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ซึ่งกรมปศุสัตว์ได้มีการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนเผชิญเหตุระบาด ระยะเผชิญเหตุระบาด และระยะหลังเผชิญเหตุระบาด ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยยังไม่เกิดโรคระบาดอหิวาต์แอฟริกาในสุกร กรมปศุสัตว์จึงมีมาตรการป้องกันโดยลดความเสี่ยงจากการนำเข้าสุกรและซากสุกรจากประเทศที่มีการระบาดของโรคดังกล่าว ลดความเสี่ยงจากการลักลอบเคลื่อนย้ายสุกรและซากสุกร ลดความเสี่ยงจากการนำเข้าอาหารสัตว์และเศษอาหารจากเครื่องบินหรือเรือ รวมทั้งลดความเสี่ยงจากบุคลากรที่เดินทางไปประเทศที่มีการระบาด (กรมปศุสัตว์,2558)³ รวมทั้งกรมปศุสัตว์มีแผนการเพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังโรคโดยการเฝ้าระวังเชิงรุก โดยการสุ่มตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสในสุกรและซากสุกรที่นำเข้ามาอย่างถูกต้อง เพิ่มความเข้มงวดในตรวจสอบการลักลอบนำเข้าอย่างผิดกฎหมายรวมถึงยานพาหนะ อุปกรณ์ คนที่เกี่ยวข้อง และวัตถุดิบอาหารสัตว์ อีกทั้งยังมีการเฝ้าระวังเชิงรับ โดยการติดตามสถานกักกันการเกิดโรคระบาดจากองค์การสุขภาพสัตว์โลก และข้อมูลเตือนภัยจากทุกฝ่าย พร้อมทั้งบูรณาการเครือข่ายเฝ้าระวังโรคในพื้นที่ต่างๆที่มีความเสี่ยง (กรมปศุสัตว์,2558)⁴

เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์เป็นบุคลากรสำคัญที่รับผิดชอบในกระบวนการควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ทั้งระหว่างประเทศและภายในประเทศ ซึ่งมีความสำคัญที่เป็นผู้ปฏิบัติ ที่มีส่วนทำให้มาตรการการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรไม่ให้เข้าสู่ประเทศไทยประสบผลสำเร็จ โดยระยะที่ไม่พบการระบาดของโรคภายในประเทศนี้ ด่านกักกันสัตว์มีหน้าที่ ป้องกันการนำโรคเข้าสู่ประเทศทุกช่องทางโดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นการพัฒนาแผนงานและปรับกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานจึงจำเป็นต้องปรับให้มีความเหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานและสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งการศึกษาความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์นั้น จะช่วยประเมินระดับความรู้และทัศนคติ และวิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ และทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อระดับ

ความรู้ ทักษะ และวิธีปฏิบัติ ซึ่งเป็นแนวทางการส่งเสริมและพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันโรคระบาดจากการเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ระหว่างประเทศ รวมทั้งการเฝ้าระวังการเกิดโรคระบาดจากการเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ (KAP) เป็นกระบวนการเชื่อมโยงอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้เกิดพฤติกรรม ซึ่งตามแนวความคิดของบลูม (Bloom,1964) ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว ประกอบด้วย 1) ความรู้(knowledge) เป็น กระบวนการทางสมองที่มีขั้นตอนในการพัฒนาทาง ด้านสติปัญญาเกี่ยวข้องกับการรับรู้ การจำข้อเท็จจริงต่างๆ เพื่อใช้มาประกอบในการตัดสินใจ 2) ทักษะ(attitude) เป็นกระบวนการทางด้านจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ทำให้ความชอบ ค่านิยม การให้คุณค่า การแสดง คุณลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ รวมไปถึงความเชื่อช่วยบอกแนวโน้มของบุคคลในการกระทำ และ 3) การปฏิบัติ (Practice) เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย ต้องอาศัยความรู้และทัศนคติทำให้เกิดการปฏิบัติเป็นขั้นสุดท้ายต้องใช้เวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน ทั้งนี้ทัศนคติเป็นตัวเร่งให้เกิดการปฏิบัติและความรู้จะไม่ถูกนำมาใช้หรือลงมือกระทำจนกว่าเกิดทัศนคติที่มากพอต่อการปฏิบัตินั้นๆ(สุมิตรา ชูแก้ว, ยุพาพิน ศิริโพธิ์งามและวรรณภา ประไพพานิช, 2555) โดยมีตัวอย่างการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ (KAP) ที่สามารถนำมาใช้กับการประเมินพฤติกรรมได้อย่างกว้างขวาง เช่น ในวงการปศุสัตว์มีตัวอย่างการศึกษาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยของเกษตรกรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงของประเทศไทย(ศิษฐ์ เปรมีชัยธีรและโรจน์ชนะ ปราบภูชื้อ, 2557) พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้ เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรคอยู่ในระดับดี และทัศนคติและการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยความรู้และการปฏิบัติมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีตัวอย่างการศึกษา ความรู้ทัศนคติ และวิธีปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคเฮอร์ปีสเฟสซิสเมีย (โรคคอบวม)ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย(ชนินทร์ นำชมและหฤทัย รุ่งเรือง, 2561) พบว่าเกษตรกรมีความรู้ในระดับปานกลาง ทักษะในการป้องกันโรคเชิงบวกและมีวิธีปฏิบัติอยู่ในระดับดี และความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติในการป้องกันโรคเฮอร์ปีสเฟสซิสเมียมีความสัมพันธ์ทางบวก ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสามารถนำมาวางแผน ประเมิน ปรับกลยุทธ์ต่างๆ ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ดังนั้นการศึกษาความรู้ ทักษะและการปฏิบัติจึงเป็นวิธีหนึ่งได้ถูกเลือกใช้เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยคำนิยามของสุกร (Pigs) ในการศึกษา นี้ หมายถึง สุกรและหมูป่า ซึ่งเป็นสัตว์ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 และ ซากสุกร (Pig Carcasses) ในการศึกษา นี้ หมายถึง ร่างกายหรือส่วนของร่างกายสุกรที่ตายแล้ว รวมถึงอาหารสุกที่ทำ ประคบ หรือปรุงจากซากสุกร หรือสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปที่ทำจากซากสุกร ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 (กรมปศุสัตว์,2558)¹ และ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอาหารสุกที่ทำ ประคบ หรือปรุงจากซากสัตว์ เป็นซากสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2561 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์,2561)¹ และโรคคอหิวด์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever) ในการศึกษา นี้ คือ โรคระบาดในสุกรตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดโรคระบาดสัตว์เพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์,2558)²

การศึกษาในครั้งนี้ จะทำการศึกษาในเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ที่เป็นนายสัตวแพทย์หรือสัตวแพทย์ที่ปฏิบัติงาน ณ ด่านกักกันสัตว์ท่าเข้า ท่าออก ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดท่าเข้าและท่าออกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์,2558)³ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดท่าเข้าและท่าออกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์,2562)⁴ เนื่องจากเป็นบุคลากรผู้ปฏิบัติที่มีความสำคัญในการเป็นผู้ปฏิบัติงานหลัก

ในแต่ละด้าน โดยการศึกษาดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมกลยุทธ์การพัฒนางานของเจ้าหน้าที่ด้านให้มีความเหมาะสมกับ ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ และสามารถต่อยอดการศึกษานี้ไปยังกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ ในด้านกักกันสัตว์ทั่วประเทศ รวมทั้งสามารถนำไปปรับใช้กับมาตรการควบคุมโรคอื่นๆ ของเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบาย ของกรมปศุสัตว์

อุปกรณ์และวิธีการ

1) รูปแบบการศึกษา

การศึกษาความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ (KAP) เป็นการวิจัยเชิงสังคมศาสตร์ โดยการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross Sectional Study) เก็บข้อมูลในวันที่ 1-31 ธันวาคม 2563 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวัง และป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรจากการ นำเข้าสู่สุกรและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- (1) รวบรวม ศึกษา และค้นคว้า เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความรู้ ทักษะ และวิธีปฏิบัติที่ เคยศึกษาและได้รับการตีพิมพ์
- (2) การสร้างและรวบรวมแบบสอบถาม
 - 2.1 การสร้างแบบสอบถาม เกี่ยวกับความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ (KAP) ในการเฝ้าระวัง และป้องกัน โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ อันประกอบไปด้วย
 - คำถามข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล
 - คำถามเกี่ยวกับความรู้(K)
 - คำถามเกี่ยวกับทักษะ(A)
 - คำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติ (P)
 - ข้อเสนอแนะ
 - 2.2 กระจายแบบสอบถามและเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ที่เกี่ยวข้อง
- (3) รวบรวมข้อมูลที่ได้และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียด ดังนี้
 - 3.1 นำข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล มาวิเคราะห์หาความถี่ และร้อยละ
 - 3.2 นำข้อมูลความรู้ ทักษะ และวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ มาวิเคราะห์หาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน และการกระจายตัวของข้อมูล
 - 3.3 เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้เกิดความแตกต่างของคะแนนความรู้ ทักษะ และวิธีปฏิบัติด้วย วิธีการทางสถิติ
 - 3.4 หาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะ และวิธีการปฏิบัติโดยใช้การทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ด้วยวิธีการทางสถิติ

2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นายสัตวแพทย์และสัตวแพทย์ผู้ปฏิบัติงานที่ด่านกักกันสัตว์ โดยเก็บข้อมูลในด่านกักกันสัตว์ท่าเข้าและท่าออก ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดท่าเข้าและท่าออกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดท่าเข้าและท่าออกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 จำนวน 47 ด่าน ดังต่อไปนี้

ด่านกักกันสัตว์ท่าเรือกรุงเทพ ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานดอนเมือง ด่านกักกันสัตว์ลาดกระบัง ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ด่านกักกันสัตว์ชลบุรี ด่านกักกันสัตว์ฉะเชิงเทรา ด่านกักกันสัตว์สระแก้ว ด่านกักกันสัตว์จันทบุรี ด่านกักกันสัตว์ตราด ด่านกักกันสัตว์นครราชสีมา ด่านกักกันสัตว์บุรีรัมย์ ด่านกักกันสัตว์สุรินทร์ ด่านกักกันสัตว์ศรีสะเกษ ด่านกักกันสัตว์อุบลราชธานี ด่านกักกันสัตว์ยโสธร ด่านกักกันสัตว์หนองคาย ด่านกักกันสัตว์เลย ด่านกักกันสัตว์นครพนม ด่านกักกันสัตว์มุกดาหาร ด่านกักกันสัตว์อุดรธานี ด่านกักกันสัตว์ขอนแก่น ด่านกักกันสัตว์มหาสารคาม ด่านกักกันสัตว์เชียงใหม่ ด่านกักกันสัตว์แม่ฮ่องสอน ด่านกักกันสัตว์เชียงราย ด่านกักกันสัตว์น่าน ด่านกักกันสัตว์พะเยา ด่านกักกันสัตว์ลำปาง ด่านกักกันสัตว์แพร่ ด่านกักกันสัตว์ตาก ด่านกักกันสัตว์อุตรดิตถ์ ด่านกักกันสัตว์พิษณุโลก ด่านกักกันสัตว์เพชรบูรณ์ ด่านกักกันสัตว์นครสวรรค์ ด่านกักกันสัตว์กาญจนบุรี ด่านกักกันสัตว์ราชบุรี ด่านกักกันสัตว์ประจวบคีรีขันธ์ ด่านกักกันสัตว์ชุมพร ด่านกักกันสัตว์สมุทรสาคร ด่านกักกันสัตว์ระนอง ด่านกักกันสัตว์ภูเก็ต ด่านกักกันสัตว์ตรัง ด่านกักกันสัตว์นครศรีธรรมราช ด่านกักกันสัตว์สงขลา ด่านกักกันสัตว์สตูล ด่านกักกันสัตว์นราธิวาส ด่านกักกันสัตว์ไพร่ชัยบุรีรัมย์

คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973)

$$\text{สูตร } n = N / (1 + N(e)^2)$$

n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ศึกษา

e = ค่าความคาดเคลื่อนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดไว้ 5%

N = จำนวนนายสัตวแพทย์และสัตวแพทย์ทั้งหมดที่ปฏิบัติงานในด่านกักกันสัตว์ท่าเข้าและท่าออก จำนวน 47 ด่าน รวม 116 คน *

จำนวนตัวอย่าง (n) = 89.92 คน ประมาณ 90 คน

*ข้อมูลจากการสำรวจและข้อมูลจากฝ่ายบุคคลากร กองสารวัตรและกักกัน (ธันวาคม 2563)

ทำการเก็บข้อมูล ในกลุ่มนายสัตวแพทย์และสัตวแพทย์ในด่านกักกันสัตว์ที่กำหนด ซึ่งผลจากการสุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์จำนวน 110 คน ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าจำนวนตัวอย่างที่คำนวณได้

3) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม ความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ประกอบด้วย 5 ตอน (45 ข้อ)

ตอนที่ 1 : ข้อมูลพื้นฐาน

ประกอบด้วยคำถามจำนวน 8 ข้อ นำมาแจกแจงหาความถี่และหาร้อยละ

ตอนที่ 2 : ความรู้ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร

ประกอบด้วยคำถามจำนวน 14 ข้อ มีลักษณะคำตอบเป็นแบบ เลือกตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ มีเกณฑ์ในการให้คะแนน คือ ถ้าตอบถูกจะได้ 1 คะแนน และถ้าตอบไม่ถูกจะได้ 0 คะแนน โดยแบ่งระดับความรู้เป็น 3 กลุ่ม โดยความแตกต่างของระดับ = (จำนวนคะแนนสูงสุด-จำนวนคะแนนต่ำสุด)/จำนวนระดับ ตามหลักการของเบสท์ (John W. Best, 1981) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1: การแบ่งระดับความรู้ของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ระดับความรู้	คะแนน
ความรู้ระดับมาก	10-14 คะแนน
ความรู้ระดับปานกลาง	5-9 คะแนน
ความรู้ระดับน้อย	0-4 คะแนน

ตอนที่ 3 : ทักษะคิด ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร

ประกอบด้วยคำถามจำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้ระดับมาตรวัดของ Likert Scale ได้แก่ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย ไม่แน่ใจ เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีข้อคำถามเชิงบวกและข้อคำถามเชิงลบ ซึ่งแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 : หลักเกณฑ์การให้คะแนนทัศนคติในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร

ระดับความเห็น	คะแนน	
	ทัศนคติเชิงบวก	ทัศนคติเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

แบ่งกลุ่มคะแนนทัศนคติในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคอตีบในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร ออกเป็น 3 กลุ่ม ตามคะแนนเฉลี่ย โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 5 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1 ซึ่งแบ่ง โดยความแตกต่างของระดับ = (จำนวนคะแนนสูงสุด-จำนวนคะแนนต่ำสุด)/จำนวนระดับ ตามหลักการของเบสท์ (John W. Best, 1981) ซึ่งแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 : การแบ่งระดับทัศนคติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ระดับทัศนคติ	คะแนน
ทัศนคติบวก	3.68-5.00 คะแนน
ทัศนคติปานกลาง	2.34-3.67 คะแนน
ทัศนคติลบ	1.00-2.33 คะแนน

ตอนที่ 4 : วิธีปฏิบัติในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคอตีบในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร ประกอบไปด้วยคำถามเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ จำนวน 12 ข้อ เป็นคำถามลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ กำหนดตัวเลือกเป็น ปฏิบัติเป็นประจำ ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย ปฏิบัตินานๆ ครั้ง และไม่ปฏิบัติ เรียงลำดับ 4 3 2 1 โดยเกณฑ์การแปรผลการปฏิบัติ จัดเป็น 3 กลุ่ม ตามคะแนนเฉลี่ย โดยมีคะแนนสูงสุดเท่ากับ 4 และคะแนนต่ำสุดเท่ากับ 1 โดยความแตกต่างของระดับ = (จำนวนคะแนนสูงสุด-จำนวนคะแนนต่ำสุด)/จำนวนระดับ ตามหลักการของเบสท์ (John W. Best, 1981) ซึ่งแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 : การแบ่งระดับปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ระดับปฏิบัติ	คะแนน
ปฏิบัติระดับมาก	3.01-4.00 คะแนน
ปฏิบัติระดับปานกลาง	2.01-3.00 คะแนน
ปฏิบัติระดับน้อย	1.00-2.00 คะแนน

ตอนที่ 5 : ข้อเสนอแนะ จำนวน 1 ข้อ มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ปัจจัยส่วนบุคคล ระดับความรู้ ทัศนคติ และวิธีปฏิบัติ
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้วยวิธี Independent T-test, Mann-Whitney U test
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติด้วยวิธี Spearman's Rank Correlation Coefficient Analysis

โดยใช้โปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Microsoft Excel with Real Statistics Software

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาประกอบด้วยนายสัตวแพทย์และสัตวแพทย์จาก 47 ด่านกักกันสัตว์ รวม 110 คน ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามครบทุกด่าน อย่างน้อยด่านละ 1 คน โดยด่านกักกันสัตว์ที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำนวน 11 คน(ร้อยละ10.00) รองลงมาคือด่านกักกันสัตว์ เชียงราย จำนวน 6 คน (ร้อยละ 5.45) และด่านกักกันสัตว์ตาก จำนวน 6 คน(ร้อยละ 5.45) ดังที่แสดงในตารางที่ 5 เนื่องจากด่านกักกันสัตว์ดังกล่าวเป็นด่านที่มีปริมาณการนำเข้าสัตว์มีชีวิตและซากสัตว์จำนวนมาก

ตารางที่ 5 : จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามด่านกักกันสัตว์ (จำนวน 110 คน)

รายชื่อด่านกักกันสัตว์	จำนวนตัวอย่าง คน(ร้อยละ)	รายชื่อด่านกักกันสัตว์	จำนวนตัวอย่าง คน(ร้อยละ)
1. ด่านกักกันสัตว์ท่าเรือกรุงเทพ	3(2.73)	25.ด่านกักกันสัตว์เชียงราย	6(5.45)
2.ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานดอนเมือง	1(0.91)	26.ด่านกักกันสัตว์น่าน	2(1.82)
3.ด่านกักกันสัตว์ลาดกระบัง	4(3.64)	27.ด่านกักกันสัตว์พะเยา	2(1.82)
4.ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ	11(10.00)	28.ด่านกักกันสัตว์ลำปาง	1(0.91)
5.ด่านกักกันสัตว์ชลบุรี	4(3.64)	29.ด่านกักกันสัตว์แพร่	1(0.91)
6.ด่านกักกันสัตว์ฉะเชิงเทรา	1(0.91)	30.ด่านกักกันสัตว์ตาก	6(5.45)
7.ด่านกักกันสัตว์สระแก้ว	4(3.64)	31.ด่านกักกันสัตว์อุตรดิตถ์	1(0.91)
8.ด่านกักกันสัตว์จันทบุรี	1(0.91)	32.ด่านกักกันสัตว์พิษณุโลก	1(0.91)
9.ด่านกักกันสัตว์ตราด	1(0.91)	33.ด่านกักกันสัตว์เพชรบูรณ์	1(0.91)
10.ด่านกักกันสัตว์นครราชสีมา	4(3.64)	34.ด่านกักกันสัตว์นครสวรรค์	1(0.91)
11.ด่านกักกันสัตว์บุรีรัมย์	1(0.91)	35.ด่านกักกันสัตว์กาญจนบุรี	1(0.91)
12.ด่านกักกันสัตว์สุรินทร์	3(2.73)	36.ด่านกักกันสัตว์ราชบุรี	1(0.91)
13.ด่านกักกันสัตว์ศรีสะเกษ	1(0.91)	37.ด่านกักกันสัตว์ประจวบคีรีขันธ์	4(3.64)
14.ด่านกักกันสัตว์อุบลราชธานี	3(2.73)	38.ด่านกักกันสัตว์ชุมพร	1(0.91)
15.ด่านกักกันสัตว์ยโสธร	1(0.91)	39.ด่านกักกันสัตว์สมุย	1(0.91)
16.ด่านกักกันสัตว์หนองคาย	2(1.82)	40.ด่านกักกันสัตว์ระนอง	1(0.91)
17.ด่านกักกันสัตว์เลย	2(1.82)	41.ด่านกักกันสัตว์ภูเก็ต	1(0.91)
18.ด่านกักกันสัตว์นครพนม	3(2.73)	42.ด่านกักกันสัตว์ตรัง	1(0.91)
19.ด่านกักกันสัตว์มุกดาหาร	4(3.64)	43.ด่านกักกันสัตว์นครศรีธรรมราช	2(1.82)
20.ด่านกักกันสัตว์อุดรธานี	1(0.91)	44.ด่านกักกันสัตว์สงขลา	5(4.55)
21.ด่านกักกันสัตว์ขอนแก่น	1(0.91)	45.ด่านกักกันสัตว์สตูล	2(1.82)
22.ด่านกักกันสัตว์มหาสารคาม	1(0.91)	46.ด่านกักกันสัตว์นราธิวาส	1(0.91)
23.ด่านกักกันสัตว์เชียงใหม่	5(4.55)	47.ด่านกักกันสัตว์ไปรษณีย์กรุงเทพ	1(0.91)
24.ด่านกักกันสัตว์แม่ฮ่องสอน	4(3.64)	รวม	110(100)

เมื่อจำแนกเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ที่ตอบแบบสอบถาม ตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เป็นเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ที่มีตำแหน่งนายสัตวแพทย์ ร้อยละ 50.00 (55/110) และสัตวแพทย์ร้อยละ 50.00(55/110) โดยส่วนใหญ่เป็นสัตวแพทย์ระดับอาวุโส ร้อยละ 30.00 (33/110) และรองลงมาเป็นนายสัตวแพทย์ระดับชำนาญการ ร้อยละ 25.45(28/110) โดยเป็นหัวหน้าด้านกักกันสัตว์จำนวน ร้อยละ 42.73(47/110) และเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ ร้อยละ 57.27(63/110) เป็นเพศชาย ร้อยละ 78.18(86/110) เพศหญิง ร้อยละ 21.82(24/110) และส่วนใหญ่ไม่เคยมีประวัติการอบรมเกี่ยวกับโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ร้อยละ 69.09(76/110) และมีบางส่วนที่เคยมีประวัติการอบรม ร้อยละ 30.91 (34/110) แต่มีเพียงร้อยละ 11.82(13/110) ที่สามารถระบุชื่อหลักสูตรที่เคยมีประวัติการอบรม เช่น โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร โครงการ Application of Risk-based Surveillance to Tackle African Swine Fever Workshop Training การอบรมวิธีการตรวจวินิจฉัยโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรโดยใช้เครื่อง Real time PCR และ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรศักยภาพและเตรียมความพร้อมตรวจโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในพื้นที่ต่างๆ เป็นต้น อายุการทำงานของเจ้าหน้าที่มีค่าเฉลี่ย(Mean) 14.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) มีค่า 11.03 ค่ามัธยฐาน (Median) 14.5 ปี อายุการทำงานมากที่สุด 36 ปี อายุการทำงานน้อยที่สุด 0.25 ปี (3เดือน) โดยมีจำนวนผู้ที่มีอายุการทำงานมากกว่าหรือเท่ากับ 15 ปี ร้อยละ 50 (55/110) และมีอายุการทำงานน้อยกว่า 15 ปี ร้อยละ 50(55/110) ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 : ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์ (จำนวน 110 คน)

	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวนคน (ร้อยละ)
1.ตำแหน่ง	นายสัตวแพทย์	55 (50.00)
	- ระดับปฏิบัติการ	9(8.18)
	- ระดับชำนาญการ	28(25.45)
	- ระดับชำนาญการพิเศษ	10(9.09)
	- ระดับอื่นๆ (พนักงานราชการหรือจ้างเหมาบริการ)	8(7.27)
สัตวแพทย์	สัตวแพทย์	55 (50.00)
	- ระดับปฏิบัติงาน	0 (0.00)
	- ระดับชำนาญงาน	22 (20.00)
	- ระดับอาวุโส	33 (30.00)
2.หน้าที่การปฏิบัติงาน	หัวหน้าด้านกักกันสัตว์	47 (42.73)
	เจ้าหน้าที่ด้านกักกันสัตว์	63 (57.27)
3.เพศ	ชาย	86 (78.18)
	หญิง	24 (21.82)
4.ประวัติการอบรมเกี่ยวกับโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร	ไม่เคยอบรม	76 (69.09)
	เคยอบรม	34 (30.91)
5.อายุการทำงานเกี่ยวกับการควบคุมเคลื่อนย้ายสัตว์ (ปี)	น้อยกว่า 15 ปี	55(50.00)
	มากกว่าหรือเท่ากับ 15 ปี	55(50.00)

ส่วนที่ 2 ความรู้ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคหิวแอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร

จากผลวัดความรู้ ตามที่แสดงในตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคหิวแอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรระดับมาก ถึงร้อยละ 90.91 มีส่วนน้อยที่มีระดับความรู้ปานกลาง ร้อยละ 9.09 แต่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ระดับน้อย โดยพบว่าระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายตัวไม่ปกติ (Non-Normal Distribution) คะแนนความรู้มีค่ามัธยฐาน 12 คะแนน มากที่สุดที่ 14 คะแนน และน้อยที่สุด 7 คะแนน

ตารางที่ 7 : ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคหิวแอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร (จำนวน 110 คน)

คะแนน	ความรู้	จำนวนคน (ร้อยละ)
10-14 คะแนน	มาก	100(90.91)
5-9 คะแนน	ปานกลาง	10 (9.09)
0-4 คะแนน	น้อย	0 (0)
รวม		110 (100)

จากข้อมูลคำถามวัดความรู้รายข้อตามตารางที่ 8 พบว่าคำถามข้อที่เจ้าหน้าที่ตอบถูกมากที่สุด คือคำถามข้อ 7 เกี่ยวกับการตรวจสอบรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคคหิวแอฟริกาในสุกรจากทั่วโลกในเว็บไซต์ขององค์การสุขภาพสัตว์โลก World Organization for Animal (OIE) (ตอบถูกร้อยละ 100) ส่วนคำถามที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุด คือคำถามข้อ 9 เกี่ยวกับระยะเวลาที่มีผลบังคับใช้ในประกาศชะลอการนำเข้า หรือนำผ่านราชอาณาจักรสุกรซากสุกรและผลิตภัณฑ์จากประเทศที่มีการระบาดในราชกิจจานุเบกษา (ตอบถูกร้อยละ 62.73) และคำถามที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดรองลงมา คือคำถามข้อ10 เกี่ยวกับความเสี่ยงของชนิดสินค้าอาหารสุกที่ผ่านความร้อนแล้ว (ตอบถูก ร้อยละ 74.55) และคำถามข้อ 4 เกี่ยวกับอุณหภูมิที่สามารถฆ่าเชื้อโรคคหิวแอฟริกาในสุกรในผลิตภัณฑ์สุกรปรุงสุกได้ มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดรองลงมาเช่นกัน (ตอบถูกร้อยละ 75.45)

ตารางที่ 8. คำถามวัดระดับความรู้ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคหิวแอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ โดยจำแนกเป็นรายข้อของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ (จำนวน 110 คน)

ข้อ	คำถาม	จำนวนเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ คน(ร้อยละ)		
		คำตอบที่ถูก	ตอบถูก	ตอบผิด
1	โรคคหิวแอฟริกาในสุกรเกิดจากเชื้อไวรัสคหิวแอฟริกาในสุกร (African Swine Fever Virus: ASFV)ซึ่งเป็น Double-stranded DNA ที่มีความทนทานในสิ่งแวดล้อมสูง ระยะฟักตัวนาน 5-15 วัน	ใช่	101(91.82)	9(8.18)
2	โรคคหิวแอฟริกาในสุกรเป็นโรคติดต่อร้ายแรงที่เป็นโรคสัตว์แปลกถิ่น (Exotic disease)และไม่ได้เป็นโรคสัตว์สู่คน(Zoonosis)	ใช่	104(94.55)	6(5.45)
3	ยุงเป็นพาหะนำโรคที่สำคัญของโรคคหิวแอฟริกาในสุกร	ไม่ใช่	91(82.73)	19(17.27)
4	อุณหภูมิที่สามารถฆ่าเชื้อโรคคหิวแอฟริกาในสุกรในผลิตภัณฑ์สุกรปรุงสุกได้คือ อุณหภูมิ70 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 10 นาที	ไม่ใช่	83(75.45)	27(24.55)

ข้อ	คำถาม	จำนวนเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ คน(ร้อยละ)		
		คำตอบที่ถูกต้อง	ตอบถูก	ตอบผิด
5	อาการสุกร ที่มีเหตุสงสัยว่าป่วยด้วยโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร จะพบผิวหนังแดง มีจุดเลือดออกหรือรอยช้ำ โดยเฉพาะบริเวณใบหู ท้อง ขา หลังและมีอาการทางระบบอื่นๆ เช่น ระบบทางเดินหายใจ ระบบทางเดินอาหาร แท้ง และรอยโรคม้ามโตมีเลือดคั่ง ต่อมียจุดเลือดออก	ใช่	109(99.09)	1(0.91)
6	ปัจจุบันยังไม่มียุคขึ้นป้องกันและควบคุมโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร	ใช่	103(93.64)	7(6.36)
7	สามารถตรวจสอบรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรจากทั่วโลกได้ในเว็บไซต์ของ องค์การสุขภาพสัตว์โลก World Organization for Animal (OIE)	ใช่	110(100)	0(0)
8	ปัจจุบันยังไม่เคยมีรายงานการเกิดอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในประเทศไทย เวียดนาม จีน และญี่ปุ่นมาก่อน	ไม่ใช่	97(88.18)	13(11.82)
9	ประกาศชะลอการนำเข้าหรือนำเข้าผ่านราชอาณาจักรสุกร ซากสุกรและผลิตภัณฑ์จากประเทศที่มีการระบาด มีผลใช้บังคับได้เป็นเวลา 60 วัน นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา	ไม่ใช่	69(62.73)	41(37.27)
10	ไส้กรอก กุนเชียง แหนม ถือเป็นซากสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ซึ่งผู้นำเข้าจะต้องอนุญาตนำเข้าจากกรมปศุสัตว์ก่อนการนำเข้า แต่สินค้าดังกล่าวที่มีการลักลอบนำติดตัวผู้โดยสารนั้นมีความเสี่ยงน้อยมาก เนื่องจากเป็นอาหารสุกที่ผ่านความร้อนแล้ว	ไม่ใช่	82(74.55)	28(25.45)
11	ในกรณีนำเข้า หากมีการตรวจยึดสินค้าลักลอบประเภทซากสุกรหรือผลิตภัณฑ์จากสุกรจากประเทศกลุ่มเสี่ยงหรือไม่ทราบแหล่งที่มาให้ทำการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการทุกกรณี	ใช่	97(88.18)	13(11.82)
12	การเก็บตัวอย่างในสุกรมีชีวิต นิยมเก็บจาก tracheal swab เช่นเดียวกับกรณีการเก็บตัวอย่างโรคไขหวัดนก	ไม่ใช่	95(86.36)	15(13.64)
13	สามารถส่งตัวอย่างเพื่อตรวจโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรทางห้องปฏิบัติการได้ที่สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติเท่านั้น	ไม่ใช่	95(86.36)	15(13.64)
14	ตามประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาดหรือสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด พ.ศ.2558 การทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาดทำได้โดยการฝังหรือเผาหรือจัดการโดยวิธีอื่นที่สัตวแพทย์เห็นสมควร	ใช่	103(93.64)	7(6.36)

ส่วนที่ 3: ทักษะคิดในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร

จากผลวัดทักษะคิด ตามที่แสดงในตารางที่ 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับทักษะคิด ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรระดับบวก ถึงร้อยละ 79.09 มีส่วนน้อยที่มีระดับทักษะคิดปานกลาง ร้อยละ 20.91 แต่ไม่มีกลุ่มตัวอย่างที่มีทักษะคิดระดับลบ โดยพบว่าระดับทักษะคิดของตัวอย่างมีการกระจายตัวแบบปกติ (Normal Distribution) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีคะแนนทักษะคิดเฉลี่ย 3.93 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33 ค่ามัธยฐาน 3.90 คะแนนทักษะคิดมากที่สุดที่ 4.70 คะแนน และคะแนนทักษะคติน้อยที่สุด 3.10 คะแนน

ตารางที่ 9 ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับทัศนคติในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร (จำนวน 110 คน)

คะแนน	ทัศนคติ	จำนวนคน(ร้อยละ)
3.68-5 คะแนน	บวก	87 (79.09)
2.34-3.67 คะแนน	ปานกลาง	23(20.91)
1.00-2.33 คะแนน	ลบ	0(0)
รวม		110 (100)

จากข้อมูลคำถามวัดทัศนคติเป็นรายข้อ ตามตารางที่ 10 จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ โดยมีข้อที่มีคะแนนทัศนคติเฉลี่ยมากที่สุด คือ คำถามเชิงบวก ข้อ1 ที่ถามความคิดเห็นว่าโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรมีความรุนแรงมาก ถึงแม้ว่าจะไม่ติดในคนก็ตาม แต่ทำให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจอย่างมาก และข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด เป็นคำถามเชิงลบ ข้อ 10 ที่ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นที่ต้องเก็บตัวอย่างทดสอบโรคทางห้องปฏิบัติการทุกรายการที่มีการนำเข้า ถึงแม้ว่าสุกรหรือซากสุกรจะมาจากประเทศที่ปลอดโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรและมีการรับรองสุขศาสตร์สัตว์/ซากสัตว์ตามเงื่อนไขการนำเข้าของกรมปศุสัตว์ครบถ้วน

ตารางที่ 10 : คำถามวัดระดับทัศนคติในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร โดยจำแนกเป็นรายข้อของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ (จำนวน 110 คน)

ข้อ	คำถาม	คะแนนทัศนคติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์รายข้อ			
		คำถามเชิง	ค่าเฉลี่ย \bar{x}	(S.D.)	ระดับทัศนคติ
1	คุณเห็นด้วยหรือไม่ ว่าโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรมีความรุนแรงมาก ถึงแม้ว่าจะไม่ติดในคนก็ตาม แต่ทำให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจอย่างมาก	บวก	4.74	0.60	บวก
2	คุณเห็นด้วยหรือไม่ กับการสุ่มเก็บตัวอย่างในสินค้าลักลอบนำเข้าทุกกรณี	บวก	4.39	0.88	บวก
3	คุณเห็นด้วยหรือไม่ว่าการบูรณาการร่วมงานกันของหน่วยงานทุกภาคส่วน ช่วยให้การเฝ้าระวังโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรจากการนำเข้ามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	บวก	4.65	0.53	บวก
4	คุณเห็นด้วยหรือไม่ กับการยึด อายัดทำลาย สัตว์หรือซากสัตว์กรณีนำเข้าผิดกฎหมายและมีเหตุสงสัยอันควรว่าเป็นโรคระบาด	บวก	4.68	0.47	บวก
5	คุณเห็นด้วยหรือไม่ที่มีการฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคนานพาหะและบริเวณที่ยานพาหะผ่านเข้าประเทศ เพื่อลดความเสี่ยง	บวก	4.57	0.63	บวก
6	คุณด้วยหรือไม่ว่าประกาศขะลอนำเข้าสินค้าปศุสัตว์เป็นระยะเวลา 90 วัน เป็นระยะเวลานานเกินไป ทำให้ผู้ประกอบการได้รับความเสียหาย	ลบ	2.83	1.14	ปานกลาง
7	คุณคิดเห็นอย่างไร กับการอนุญาตให้นำสัตว์หรือซากสัตว์เข้าจากแหล่งผลิตที่ได้รับการตรวจรับรองจากกรมปศุสัตว์แล้วเท่านั้น	บวก	4.48	0.65	บวก
8	คุณคิดเห็นอย่างไร หากกรมปศุสัตว์จะอนุญาตให้ใช้ห้องปฏิบัติการเอกชนทั่วไปในการตรวจสินค้าปศุสัตว์นำเข้า	ลบ	2.93	1.21	ปานกลาง
9	คุณคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับการไม่อนุญาตให้นำผ่านสัตว์หรือซากสัตว์ที่มาจากประเทศเสี่ยง แม้ปลายทางของสัตว์หรือซากสัตว์นั้นไม่ใช่ประเทศไทยก็ตาม	บวก	4.00	0.99	บวก
10	คุณเห็นด้วยหรือไม่ ว่ามีความจำเป็นต้องเก็บตัวอย่างทดสอบโรคทางห้องปฏิบัติการทุกรายการที่มีการนำเข้า ถึงแม้ว่าสุกรหรือซากสุกรจะมาจากประเทศที่ปลอดโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรและมีการรับรองสุขศาสตร์สัตว์/ซากสัตว์ตามเงื่อนไขการนำเข้าของกรมปศุสัตว์ครบถ้วน	ลบ	2.03	0.90	ปานกลาง

ส่วนที่ 4: วิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคอตีบแอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมี่ชีวิตและซากสุกร

จากการวัดผลวิธีปฏิบัติ ตามที่แสดงในตารางที่ 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับวิธีการปฏิบัติในการเฝ้าระวัง และป้องกันโรคคอตีบแอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมี่ชีวิตและซากสุกรอยู่ในระดับมาก ถึงร้อยละ 79.09 มีระดับปฏิบัติปานกลาง ร้อยละ 19.09 มีส่วนน้อยที่มีระดับปฏิบัติต่ำ ร้อยละ 1.82 โดยพบว่าคะแนนปฏิบัติของตัวอย่างมีการกระจายตัวไม่ปกติ (Non-Normal Distribution) คะแนนปฏิบัติมีค่ามัธยฐาน 3.42 คะแนนปฏิบัติมากที่สุด 3.92 คะแนน และน้อยที่สุด 1.67 คะแนน

ตารางที่ 11 : ข้อมูลตัวอย่างจำแนกตามระดับปฏิบัติในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคอตีบแอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมี่ชีวิตและซากสุกร (จำนวน 110 คน)

คะแนนปฏิบัติ	ระดับปฏิบัติ	จำนวนคน(ร้อยละ)
3.01-4.00 คะแนน	ปฏิบัติระดับมาก	87(79.09)
2.01-3.00 คะแนน	ปฏิบัติระดับปานกลาง	21(19.09)
1.00-2.00 คะแนน	ปฏิบัติระดับน้อย	2(1.82)
รวม		110(100)

จากข้อมูลคำถามวัดวิธีการปฏิบัติรายชื่อตามตารางที่ 12 พบว่า วิธีที่มีคะแนนการปฏิบัติมากที่สุด คือ ข้อ1 เกี่ยวกับการตรวจสอบสถานการณการเกิดโรคระบาดของประเทศต้นทางก่อนออกใบแจ้งอนุญาตนำสัตว์/ซากสัตว์เข้าราชอาณาจักร (Notification for importation of Animals/Animal Products) แสดงว่าวิธีการปฏิบัติดังกล่าวมีการปฏิบัติเป็นประจำมากที่สุด และวิธีที่มีคะแนนการปฏิบัติมากที่สุดรองลงมา คือ ข้อ3 เกี่ยวกับความเข้มงวดในตรวจสอบการเคลื่อนย้ายสุกร หรือซากสุกรโดยการสุ่มตรวจสอบแหล่งข่าว ใบอนุญาตเคลื่อนย้ายและระบบการเคลื่อนย้าย โดยดูแลแหล่งที่มาต้นทางและปลายทางการเคลื่อนย้าย ส่วนวิธีที่มีคะแนนการปฏิบัติน้อยที่สุด คือข้อ 5 เกี่ยวกับการเพิ่มศักยภาพการตรวจสอบการนำเข้า โดยเสริมทีมสุนัขดมกลิ่นให้กับ เจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบสัมภาระผู้เดินทางเข้าประเทศ และวิธีที่มีคะแนนการปฏิบัติน้อยที่สุดรองลงมาคือ ข้อ12 เกี่ยวกับการเข้ารับการอบรมหรือค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับโรคคอตีบแอฟริกาในสุกรอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 12: คำถามวัดระดับวิธีการปฏิบัติในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคอตีบแอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมี่ชีวิตและซากสุกร (จำนวน 110 คน)

ข้อ	คำถาม	คะแนนปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์รายชื่อ		
		ค่าเฉลี่ย \bar{x}	(S.D.)	ระดับปฏิบัติ
1	ตรวจสอบสถานการณการเกิดโรคระบาดของประเทศต้นทางก่อนออกใบแจ้งอนุญาตนำสัตว์/ซากสัตว์เข้าราชอาณาจักร (Notification for importation of Animals/Animal Products)	3.71	0.65	มาก
2	ติดตามประกาศชะลอการนำเข้า หรือนำผ่านซึ่งสุกรหรือซากสุกร จากเว็บไซต์ของราชกิจจานุเบกษา	3.64	0.71	มาก
3	เข้มงวดตรวจสอบการเคลื่อนย้ายสุกร หรือซากสุกรโดยสุ่มตรวจสอบแหล่งข่าว ใบอนุญาตเคลื่อนย้ายและระบบ การเคลื่อนย้าย โดยดูแลแหล่งที่มาต้นทางและปลายทางการเคลื่อนย้าย	3.65	0.67	มาก

ข้อ	คำถาม	คะแนนปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์รายข้อ		
		ค่าเฉลี่ย \bar{X}	(S.D.)	ระดับปฏิบัติ
4	สุ่มเก็บตัวอย่างในสุกร ชากสุกร หรือผลิตภัณฑ์จากสุกรที่จับกุมได้จากการลักลอบนำเข้าหรือมาจากประเทศกลุ่มเสี่ยง หรือ ไม่ทราบแหล่งที่มาอย่างต่อเนื่อง	3.59	0.82	มาก
5	เพิ่มศักยภาพการตรวจสอบการนำเข้า โดยเสริมทีมสุนัขดมกลิ่นให้กับ เจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบสัมภาระผู้เดินทางเข้าประเทศ	2.15	1.24	ปานกลาง
6	เข้มงวดการทำลายเชื้อโรคที่ช่องทางนำเข้า โดยการฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรค ยานพาหนะและบริเวณที่ยานพาหนะผ่านเข้าประเทศ	3.27	1.17	มาก
7	สื่อสารความเสี่ยงของโรคให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งในกลุ่มของประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยวจากประเทศที่มีการระบาดของโรค นักท่องเที่ยวจากประเทศไทยที่เดินทางไปยัง ประเทศที่มีการระบาดของโรค และหน่วยงานภาครัฐ และภาคธุรกิจขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ	3.43	0.82	มาก
8	บูรณาการ ประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและเฝ้าระวังโรคคอตีบแอฟริกาจากการนำเข้าสุกรและชากสุกรจากต่างประเทศ	3.56	0.72	มาก
9	ยึดหรืออายัดสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยอันควรว่าเป็นโรคระบาด	3.59	0.76	มาก
10	ทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยอันควรว่าเป็นโรคระบาดจากการนำเข้า โดยวิธีการฝัง เผา หรือวิธีอื่นๆ	3.61	0.76	มาก
11	ซักซ้อมเตรียมการแผนการปฏิบัติงานของด่านกักกันสัตว์ กรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินเมื่อเกิดโรคระบาดในประเทศ	3.04	0.95	มาก
12	เข้ารับการอบรมหรือค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับโรคคอตีบแอฟริกาในสุกรอย่างต่อเนื่อง	2.93	0.92	ปานกลาง

ส่วนที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อ ความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคอตีบแอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและชากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

จากการเปรียบเทียบข้อมูลความรู้ ทักษะ และวิธีปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง หน้าที่ในการปฏิบัติงาน ประวัติการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับโรคคอตีบแอฟริกาในสุกร และ อายุงานเกี่ยวกับการควบคุมเคลื่อนย้ายสัตว์ ซึ่งจากผลการทดสอบการกระจายตัวของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว พบว่า คะแนนความรู้ และคะแนนปฏิบัติมี การกระจายตัวแบบไม่ปกติ (Non-Normal Distribution) ส่วนคะแนนทัศนคติมีการกระจายตัวแบบปกติ (Normal Distribution) ดังนั้น การทดสอบความแตกต่างของความรู้ และการทดสอบความแตกต่างของวิธีการปฏิบัติ ใช้วิธี Mann-Whitney U Test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานของประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระกัน ส่วนการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติใช้วิธี Independent T- Test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากรสองกลุ่มที่เป็นอิสระกัน

จากผลการทดสอบ แสดงให้เห็นว่า เพศ ตำแหน่ง หน้าที่ในการปฏิบัติงาน และอายุงานเกี่ยวกับการควบคุมเคลื่อนย้ายสัตว์ ไม่มีผลทำต่อความรู้ ทักษะและวิธีการปฏิบัติ เนื่องจากความแตกต่างของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลดังกล่าว ไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างของความรู้ ทักษะ และวิธีการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ส่วนประวัติการอบรมเกี่ยวกับโรคคอตีบแอฟริกาในสุกร ในเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ ไม่มีผลทำให้เกิดความแตกต่างของความรู้ และทัศนคติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคอตีบแอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและชากสุกร แต่อย่างไรก็ตามพบว่าประวัติการอบรมที่แตกต่างกัน มีผลทำให้คะแนนการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยพบว่าผู้ที่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับโรคคอตีบแอฟริกาในสุกรมีค่ามัธยฐานของคะแนนการปฏิบัติสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับการอบรม ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 : ความแตกต่างทางสถิติของความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล (จำนวน 110 คน)

ปัจจัยที่ศึกษา	ตัวแปรต้น	จำนวน	ความรู้* ¹ Median (Max, Min)	ทัศนคติ* ² \bar{x} +S.D	วิธีปฏิบัติ* ¹ Median (Max, Min)
1.เพศ	เพศชาย	86	12 (14, 7)	3.91 ± 0.32	3.50(3.92, 1.67)
	เพศหญิง	24	13 (14, 9)	4.01 ± 0.37	3.33(3.92, 2.08)
	p-value		0.38	0.16	0.29
2.ตำแหน่ง	นายสัตวแพทย์	55	13 (14, 7)	3.98 ± 0.34	3.33(3.92, 2.08)
	สัตวแพทย์	55	12 (14, 8)	3.88 ± 0.32	3.67(3.92, 1.67)
	p-value		0.42	0.13	0.17
3.หน้าที่ในการปฏิบัติงาน	หัวหน้าด่านกักกันสัตว์	47	12(14,8)	3.90 ± 0.30	3.50(3.92, 1.67)
	เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์	63	13(14,7)	3.95 ± 0.35	3.42(3.92, 2.08)
	p-value		0.11	0.46	0.66
4.ประวัติการเข้ารับการอบรม	เคยอบรม	34	12.5(14,9)	3.93 ± 0.37	3.75(3.92, 2.58)
	ไม่เคยอบรม	76	12(14,7)	3.93 ±0.32	3.33(3.92, 1.67)
	p-value		0.60	0.96	0.00013*
5.อายุงาน	น้อยกว่า 15 ปี	55	12 (14, 7)	3.94 ± 0.33	3.33(3.92,2.08)
	มากกว่าหรือเท่ากับ15 ปี	55	13 (14, 8)	3.92 ± 0.34	3.50(3.92,1.67)
	p-value		0.62	0.69	0.56

*p<0.05,

*¹ Mann-Whitney U test, *² Independent T- test

ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ของ ความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ ด้วยวิธี Spearman's Rank Correlation Coefficient พบว่าความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันค่อนข้างน้อยมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.197, p\text{-value}=0.039$) ส่วนความรู้และวิธีปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กัน เช่นเดียวกับทัศนคติที่ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีปฏิบัติ ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14: ค่าสหสัมพันธ์ Spearman's Rank Correlation Coefficient ระหว่างความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

ตัวแปรที่ศึกษา	ความรู้ (K)	ทัศนคติ (A)	วิธีปฏิบัติ (P)
ความรู้ (K)	1.000		
ทัศนคติ (A)	0.197 *	1.000	
วิธีปฏิบัติ (P)	0.073	0.010	1.000

หมายเหตุ * p<0.05

สรุปผลและวิจารณ์

การศึกษาความรู้ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคหิวแอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในระดับมาก (ร้อยละ90.91) ส่วนน้อยที่มีความรู้ระดับปานกลาง (ร้อยละ9.09) แต่ไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ที่น้อย อาจเนื่องมาจากการศึกษานี้คัดเลือกตัวอย่างที่เข้าเกณฑ์ที่เป็นนายสัตวแพทย์และสัตวแพทย์ที่เป็นผู้ที่มีความรู้และเป็นผู้ปฏิบัติงานหลักของด่านกักกันสัตว์ท่าเข้า-ท่าออกที่มีความสำคัญในฐานะผู้ปฏิบัติที่เป็นหัวหน้างานหรือกำลังสำคัญของด่านกักกันสัตว์ โดยความรู้ที่เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ทราบเป็นอย่างดี คือ เจ้าหน้าที่ที่สามารถตรวจสอบรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคคหิวแอฟริกาในสุกรจากทั่วโลกได้ในเว็บไซต์ขององค์การสุขภาพสัตว์โลก (World Organization for Animal (OIE)) ส่วนข้อมูลที่ยังขาดองค์ความรู้ที่ถูกต้อง ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระยะเวลาที่มีผลบังคับใช้ในประกาศะลอกการนำเข้าหรือนำเข้าราชอาณาจักรซึ่งสุกรหรือซากสุกรและผลิตภัณฑ์จากประเทศที่มีการระบาดที่มีการประกาศราชกิจจานุเบกษา รวมถึงความรู้เกี่ยวกับอนุภูมิภาคในการทำลายเชื้อโรคคหิวแอฟริกาในสุกร และการประเมินความเสี่ยงของการนำเข้าสินค้าซากสุกรชนิดต่างๆ ซึ่งควรมีการเพิ่มเติมองค์ความรู้ดังกล่าวให้แก่เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ให้มากยิ่งขึ้น

การศึกษาทัศนคติ พบว่าเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ส่วนมากมีทัศนคติระดับบวก(ร้อยละ 79.09) มีส่วนน้อยที่มีทัศนคติระดับปานกลาง (ร้อยละ20.91)โดยไม่มีทัศนคติในระดับลบต่อการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคหิวแอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร โดยข้อที่มีคะแนนทัศนคติมากที่สุด คือความเห็นเรื่องความรุนแรงของโรคคหิวแอฟริกาในสุกร แม้ว่าโรคนี้จะไม่ติดในคนแต่ทำให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจอย่างมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ ส่วนใหญ่นั้นมีความตระหนักถึงความรุนแรงของโรคดังกล่าวอย่างมาก ส่วนข้อที่มีระดับคะแนนทัศนคติน้อยที่สุด ได้แก่ ความเห็นเรื่องความจำเป็นต่อการเก็บตัวอย่างทดสอบโรคทางห้องปฏิบัติการ โดยเจ้าหน้าที่บางส่วนมีความเห็นว่าจำเป็นต้องเก็บตัวอย่างทุกรายการที่มีการนำเข้า ถึงแม้ว่าสุกรหรือซากสุกรจะมาจากประเทศที่ปลอดโรคคหิวแอฟริกาในสุกรและมีการรับรองสุขศาสตร์สัตว์/ซากสัตว์ตามเงื่อนไขการนำเข้าของกรมปศุสัตว์ครบถ้วนทุกประการแล้วก็ตาม ซึ่งแท้จริงแล้วการเก็บตัวอย่างควรพิจารณาเรียงลำดับความจำเป็น ในการเก็บตัวอย่างแต่ละสินค้าตามความเสี่ยงของประเภทสินค้า แหล่งที่มาของสินค้า ปริมาณการนำเข้า และองค์ประกอบอื่นๆเพิ่มเติม เพื่อให้การเฝ้าระวังและป้องกันโรคเป็นไปได้อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การศึกษาวิธีปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันโรคคหิวแอฟริกาในสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ โดยภาพรวมแล้วส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก(ร้อยละ 79.09) มีส่วนน้อยมากที่มีการปฏิบัติระดับปานกลาง (ร้อยละ10.09)และระดับน้อย (ร้อยละ 1.82) โดยด่านกักกันสัตว์ที่มีการปฏิบัติในระดับปานกลางหรือระดับน้อยนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นด่านที่ไม่มีการนำเข้าส่งออกเป็นประจำ แต่จัดอยู่ในกลุ่มด่านกักกันสัตว์ท่าเข้า-ท่าออก เนื่องจากมีท่าอากาศยาน หรือมีแนวชายแดนอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ อีกทั้งการที่เจ้าหน้าที่บางส่วนมีคะแนนปฏิบัติไม่มาก เนื่องมาจากได้รับมอบหมายงานในส่วนอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าถึงแม้จะปฏิบัติงานในด่านกักกันสัตว์ท่าเข้า-ท่าออกก็ตาม ส่วนวิธีปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันโรคคหิวแอฟริกาในสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์มีการตรวจสอบสถานการณ์การเกิดโรคระบาดของประเทศต้นทางก่อนออกใบแจ้งอนุญาตนำสัตว์/ซากสัตว์เข้าราชอาณาจักร (Notification for importation of Animals/Animal Products) และเข้มงวดตรวจสอบการเคลื่อนย้ายสุกร หรือซากสุกรโดยสุ่มตรวจสอบแหล่งข่าว ใบอนุญาตเคลื่อนย้ายและระบบการเคลื่อนย้าย โดยดูแหล่งที่มาต้นทาง และปลายทางการเคลื่อนย้าย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์มีความรัดกุมในการอนุญาตนำเข้าสินค้า อีกทั้งมีการประยุกต์ใช้ข้อมูลจากระบบการเคลื่อนย้ายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Movement)

อย่างต่อเนื่องในการกำกับดูแลการเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ ส่วนการตรวจสอบการลักลอบสินค้านำเข้าโดยเสริมทีมสุนัขดมกลิ่นให้กับเจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์ในการปฏิบัติหน้าที่ ยังมีการปฏิบัติไม่มากโดยเฉพาะในด้านกักกันสัตว์ที่มีปริมาณนำเข้าสินค้าปศุสัตว์น้อย นอกจากนี้จากผลการศึกษายังพบว่าการเข้ารับการอบรมหรือค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรอย่างต่อเนื่องนั้น เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ยังมีคะแนนปฏิบัติไม่มาก ทางกองสารวัตรและกักกันจึงควรจะมีการจัดอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่สัตวแพทย์หรือนายสัตวแพทย์ได้พัฒนาความรู้เฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรทั้งในประเด็นนำเข้าและประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ พบว่าประวัติการฝึกอบรมเกี่ยวกับโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรมีผลต่อระดับวิธีการปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้ที่ได้รับการอบรมเรื่องดังกล่าวจะมีคะแนนปฏิบัติสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับการอบรม อาจเนื่องด้วยกลุ่มตัวอย่างที่มีประวัติการอบรมนั้นได้รับการคัดเลือกอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับหน้าที่การปฏิบัติงานด่านกักกันสัตว์ในด้านต่างๆ อีกทั้งการฝึกอบรมจะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และความชำนาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะและทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาบุคลากรขององค์กร(เรวดี จุรรอด, 2551)

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ พบว่าความรู้และทักษะมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในเชิงบวก ดังนั้น การส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง จะช่วยเพิ่มระดับทักษะที่เป็นบวกต่อการดำเนินงานได้มากยิ่งขึ้น ส่วนผลการทดสอบความสัมพันธ์ของความรู้และวิธีปฏิบัติพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน เช่นเดียวกับทักษะที่ไม่มีความสัมพันธ์กับวิธีปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาความรู้ ทักษะและการปฏิบัติของบุคลากรสุขภาพเกี่ยวกับการดูแลในวาระสุดท้ายของชีวิตผู้ป่วยสูงอายุที่เป็นโรคเรื้อรัง (พัชรี เรือนศรี, ลินจง โปธิบาลและภาวดี นานาศิลป์, 2558) ที่ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างแพทย์และพยาบาลในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เกี่ยวกับการดูแลในวาระสุดท้ายของชีวิตในผู้ป่วยสูงอายุที่เป็นโรคเรื้อรัง พบว่าความรู้มีความสัมพันธ์กับทักษะ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติ และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะกับการปฏิบัติเช่นเดียวกัน เนื่องมาจากวิธีการปฏิบัติไม่ได้มีรูปแบบความสัมพันธ์ที่แน่นอนขึ้นกับหลายปัจจัยที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็ความรู้ ทักษะของบุคคล รวมไปถึงธรรมเนียมปฏิบัติ กฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นสิ่งกำหนดรูปแบบของพฤติกรรมปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานี้ที่เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์มีภารกิจของแต่ละด่านที่แตกต่างกัน รวมทั้งปริมาณการนำเข้า หรือส่งออก ชนิดสินค้า ประเภทของการขนส่ง ประเทศต้นทาง ปลายทาง และจำนวนบุคคลในแต่ละด่านมีความแตกต่างกันทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ในแต่ละด่านมีความแตกต่างกันไปด้วย ทำให้วิธีการปฏิบัติไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้และทักษะแต่อย่างใด

จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ในส่วนของนายสัตวแพทย์และสัตวแพทย์ผู้เป็นกำลังหลักของด่านกักกันสัตว์นั้นส่วนใหญ่มีความรู้ระดับมาก ทักษะดีและการปฏิบัติระดับมาก ซึ่งโดยภาพรวมนั้นเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์มีศักยภาพและมีความพร้อมที่จะขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน เพื่อการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรจากการเคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรมีการพัฒนาองค์ความรู้บางประเด็นที่เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้เข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งการพัฒนาความรู้ให้มากขึ้นยิ่งมีผลดี ที่จะช่วยเพิ่มทักษะที่ดีในการปฏิบัติงาน อีกทั้งการส่งเสริมวิธีการปฏิบัติงานในด้านต่างๆที่ยังมีการปฏิบัติน้อยจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ เพื่อให้มาตรการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรไม่ให้เข้าสู่ประเทศไทยประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. กองสารวัตรและกักกัน ควรมีจัดอบรมเสริมความรู้ด้านการเฝ้าระวังและป้องกันโรคคอทิวาต์แอฟริกาในสุกรให้กับเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์เพิ่มเติม โดยอาจจะมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำคู่มือการดำเนินงานหรือจัดอบรมออนไลน์เพื่อให้การอบรมเป็นไปได้อย่างทั่วถึง และสามารถนำไปถ่ายทอดให้กับเจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่นๆ ในด่านกักกันสัตว์เพื่อให้เกิดการพัฒนาของทีมงานกักกันสัตว์ที่มีศักยภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป
2. กองสารวัตรและกักกัน ควรมีการเพิ่มเติมช่องทางการรายงานข้อมูลอย่างเป็นปัจจุบันที่สุด เช่น การพัฒนาแอปพลิเคชันของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ เพื่อแจ้งเตือนสถานการณ์ระบาดของโรคต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข้อมูลแหล่งผลิตในต่างประเทศที่ได้รับการรับรอง ประกาศชะลอการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์จากประเทศที่มีโรคระบาด ที่เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกและรวดเร็วที่สุด
3. กองสารวัตรและกักกันได้มีการจัดตั้งศูนย์สุนัขดมกลิ่นกรมปศุสัตว์เพื่อช่วยตรวจสอบการลักลอบนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ ซึ่งปัจจุบันการดำเนินงานหลักอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยมีการหมุนเวียนทีมสุนัขดมกลิ่นไปยังด่านกักกันสัตว์ต่างๆ และเข้าร่วมปฏิบัติการเฉพาะกิจในการตรวจค้น จับกุมผู้ลักลอบนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ที่ผิดกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากข้อจำกัดของจำนวนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านสุนัขดมกลิ่นที่ยังมีจำนวนไม่มาก การศึกษานี้จึงมีข้อเสนอแนะให้มีการพัฒนาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญด้านสุนัขดมกลิ่นเพิ่มเติมและขยายศูนย์ปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างเครือข่ายการดำเนินงานให้ครอบคลุมในด่านกักกันสัตว์ท่าเข้า-ท่าออกและด่านกักกันสัตว์ทั่วประเทศในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ นายสัตวแพทย์ ดร.ศิษณุ เปรมัชฌีเยร์ สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ และคณะกรรมการวิชาการ กองสารวัตรและกักกันทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษาในการออกแบบแบบสอบถาม การเขียนผลงานวิชาการ แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบผลงานวิชาการ และด่านกักกันสัตว์ทุกด่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและเก็บข้อมูล นายสัตวแพทย์ภัทรพล สำเร็จดี ที่ช่วยตรวจทานการวิเคราะห์ข้อมูล และบุคลากรของกองสารวัตรและกักกันทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ที่ไม่ได้กล่าวถึงที่ทำให้ผลงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2561.¹ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดอาหารสุกที่ทำประกอบหรือปรุงจากซากสัตว์ เป็นซากสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 พ.ศ. 2561. ข้อ 3. (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/100720181.PDF> (14 มิถุนายน 2563)
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.2561.² ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดโรคระบาดสัตว์เพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558.ข้อ 2.ค.โรคในสัตว์กระเพาะเดี่ยว.(ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/6132347291258.pdf> (14 มิถุนายน 2563)
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.2561.³ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดท่าเข้าและท่าออกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558.(ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/132144240658.PDF>(14 มิถุนายน 2563)
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.2561.⁴ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดท่าเข้าและท่าออกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2562.(ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/21136107300462.PDF> (14 มิถุนายน 2563)
- กรมปศุสัตว์. 2558.¹ พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558. มาตรา 4. (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://legal.dld.go.th/web2012/news/P15/law/13214020358.pdf> (14 มิถุนายน 2563)
- กรมปศุสัตว์.2558 ²แผนเตรียมความพร้อม ฝั่าระวัง ป้องกันและควบคุม โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (Contingency plan) และแนวเวชปฏิบัติของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (Clinical Practice Guideline). องค์ความรู้เรื่องอหิวาต์แอฟริกาในสุกร.หน้า 15-21 (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://www.dld.go.th/th/images/stories/hotissue/asf/ContingencyPlanAndCPG2.pdf> (14 มิถุนายน 2563)
- กรมปศุสัตว์.2558 ³ แผนเตรียมความพร้อม ฝั่าระวัง ป้องกันและควบคุม โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (Contingency plan) และแนวเวชปฏิบัติของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (Clinical Practice Guideline). การประเมินความเสี่ยงและแนวทางดำเนินการตามมาตรการการป้องกันโรคเข้าประเทศเชิงบูรณาการ. หน้า22-25 (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://www.dld.go.th/th/images/stories/hotissue/asf/ContingencyPlanAndCPG2.pdf> (14 มิถุนายน 2563)
- กรมปศุสัตว์.2558 ⁴ แผนเตรียมความพร้อม ฝั่าระวัง ป้องกันและควบคุม โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (Contingency plan) และแนวเวชปฏิบัติของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (Clinical Practice Guideline). แนวทางการดำเนินการตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการฝั่าระวังโรค. หน้า 33-36 (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://www.dld.go.th/th/images/stories/hotissue/asf/ContingencyPlanAndCPG2.pdf> (14 มิถุนายน 2563)

- OIE. 2020. African Swine Fever.Key Fact. [Online] Available from: <https://www.oie.int/en/animal-health-in-the-world/animal-diseases/african-swine-fever/#G> (14 June 2020)
- OIE. 2021. African Swine Fever (ASF) Report N° 64. [Online] Available from: https://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Animal_Health_in_the_World/docs/pdf/Disease_cards/ASF/Report_64_Current_situation_of_ASF.pdf (20 February 2021)
- FAO.2009. Preparation of African swine fever contingency plans. Mary-Louise Penrith Vittorio Guberti Klaus Depner Juan Lubroth. FAO ANIMAL PRODUCTION AND HEALTH MANUAL No.8.Natureod disease. Page 5-7 [Online] Available from: <http://www.fao.org/3/a-i1196e.pdf> (14 June 2020)
- Bloom, B.S.1964. Taxonomy of education objective: The classification of educational goals: Handbook II: Affective domain. New York: David Mckay
- Taro Yamane.1973. Statistics: An Introductory Analysis.3rdEd.New York.Harper and Row Publications.
- Best, John W.1981. Reserch in Education Englewood Cilff, New Jersey: Prentice-Hall
- สุมิตรา ชูแก้ว, ยุพาพิน ศิริโพธิ์งามและวรรณภา ประไพพานิช.2555. ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตามการรับรู้ของพยาบาลในการช่วยเหลือและเสริมสร้าง สุขภาพของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยเรื้อรัง. (ออนไลน์) สืบค้นจาก https://www.rama.mahidol.ac.th/nursing/jns/DocumentLink/2555/issue_02/08.pdf .(9 มิถุนายน 2563)
- ศิษฐ์ เปรมษ์เชื้อย และโรจน์ชนะ ปราบภูชื้อ. 2557. ความรู้ ทักษะและพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมโรคปากและเท้าเปื่อยของเกษตรกรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://dcontrol.dld.go.th/index.php/km/resease/2556-4-2-2014sap.html> (1 พฤษภาคม 2563)
- ชนินทร์ นำขม และหฤทัย รุ่งเรือง.2561. ความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติในการป้องกันและควบคุมโรคเฮโมรายิกเซฟติซีเมีย (โรคคอบวม) ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนของประเทศไทย. (ออนไลน์) สืบค้นจาก <http://region4.dld.go.th/webnew/images/stories/vichakarn/v61-07-03-61.pdf>. (15 พฤษภาคม 2563)
- เรวดี จุฬรอด.2551. กระบวนการฝึกอบรมและการบริหารงานฝึกอบรม.(ออนไลน์) สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/189628> (9 มกราคม 2564)
- พัชรี เรือนศรี, ลินจง โปธิบาลและภรดี นานาศิลป์.2558. ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของบุคลากรสุขภาพเกี่ยวกับการดูแลในวาระสุดท้ายของชีวิตในผู้ป่วยสูงอายุที่เป็นโรคเรื้อรัง.(ออนไลน์) สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/cmunursing/article/view/39417/32611> (9 มกราคม 2564)

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม ความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็น
การนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์

(Knowledge, Attitude and Practice (KAP) in Disease Surveillance and Prevention of African Swine
Fever on the Import of Live Pigs and Pig Carcasses of the Animal Quarantine Officers)

แบบสอบถาม

ความรู้ ทักษะและวิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกรของเจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์ (Knowledge, Attitude and Practice (KAP) in Disease Surveillance and Prevention of African Swine Fever on the Import of Live Pigs and Pig Carcasses of the Animal Quarantine Officers)

ประกอบด้วย 5 ตอน (45 ข้อ)

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไป 8 ข้อ

ตอนที่ 2: ความรู้ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร 14ข้อ

ตอนที่ 3: ทักษะ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร10ข้อ

ตอนที่ 4: วิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร12ข้อ

ตอนที่ 5 :ข้อเสนอแนะ 1 ข้อ

ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
1	สังกัด	ด่านกักกันสัตว์ (47 ด่าน)
2	ตำแหน่ง	-นายสัตวแพทย์ -สัตวแพทย์
3	ระดับ	-ชำนาญการพิเศษ/ชำนาญการ/ปฏิบัติการ/ -ปฏิบัติงาน/ชำนาญงาน/อาวุโส -อื่นๆ
4	หน้าที่การปฏิบัติงาน	-หัวหน้าด่านกักกันสัตว์ -เจ้าหน้าที่ด่านกักกันสัตว์
5	เพศ	-หญิง -ชาย
6	อายุการทำงาน เกี่ยวกับการควบคุมเคลื่อนย้ายสัตว์ปี
7	ภารกิจการปฏิบัติงาน ณ ด่านกักกันสัตว์ (เลือกได้หลายข้อ)	-กำกับดูแลเกี่ยวกับการนำเข้า หรือนำผ่าน ซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์เข้าไปในราชอาณาจักร -กำกับดูแลเกี่ยวกับการนำออก ซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ -กำกับดูแลเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในราชอาณาจักร -อื่นๆ
8	ประวัติการอบรมเกี่ยวกับโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร	-เคยผ่านการอบรม -ไม่เคยผ่านการอบรม ชื่อหลักสูตร(ระบุ)

ตอนที่ 2: ความรู้ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร

ข้อ	คำถาม	คำตอบ (ถูก)	คำตอบ (ผิด)
1	โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรเกิดจากเชื้อไวรัสอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African Swine Fever Virus: ASFV)ซึ่งเป็น Double-stranded DNA ที่มีความทนทานในสิ่งแวดล้อมสูง ระยะฟักตัวนาน 5-15วัน		
2	โรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรเป็นโรคติดต่อร้ายแรงที่เป็นโรคสัตว์แปลกถิ่น (Exotic disease)และไม่ได้เป็นโรคสัตว์สู่คน (Zoonosis)		
3	ยุงเป็นพาหะนำโรคที่สำคัญของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร		

ข้อ	คำถาม	คำตอบ (ถูก)	คำตอบ (ผิด)
4	อุณหภูมิที่สามารถฆ่าเชื้อโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในผลิตภัณฑ์สุกรปรุงสุกได้คือ อุณหภูมิ 70 องศาเซลเซียส เป็นระยะเวลา 10 นาที		
5	อาการสุกร ที่มีเหตุสงสัยว่าป่วยด้วยโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร จะพบผิวน้ำแดง มีจุดเลือดออกหรือรอยขีด โดยเฉพาะบริเวณใบหู ท้อง ขาหลังและมีอาการทางระบบอื่นๆ เช่น ระบบทางเดินหายใจ ระบบทางเดินอาหาร แห้ง และรอยโรคมีมามีโตมีเลือดคั่ง โตมีจุดเลือดออก		
6	ปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนป้องกันและควบคุมโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร		
7	สามารถตรวจสอบรายงานสถานการณ์การระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรจากทั่วโลกได้ในเว็บไซต์ของ องค์การสุขภาพสัตว์โลก World Organization for Animal (OIE)		
8	ปัจจุบันยังไม่มีเคยมียารักษาการเกิดอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ในประเทศไทย เวียดนาม จีน และญี่ปุ่นมาก่อน		
9	ประกาศชะลอการนำเข้าหรือนำเข้าผ่านราชอาณาจักรสุกร ชากสุกรและผลิตภัณฑ์จากประเทศที่มีการระบาด มีผลใช้ บังคับได้เป็นเวลา 60 วันนับตั้งแต่วันที่ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา		
10	ใส่กรอก กุนเชียง แหนม ถือเป็นซากสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ซึ่งผู้นำเข้าจะต้องอนุญาต นำเข้าจากกรมปศุสัตว์ก่อนการนำเข้า แต่สินค้าดังกล่าวที่มีการลักลอบนำติดตัวผู้โดยสารนั้นถือว่ามีความเสี่ยงน้อย มาก เนื่องจากเป็นอาหารสุกที่ผ่านความร้อนแล้ว		
11	ในกรณีนำเข้า หากมีการตรวจยึดสินค้าลักลอบประเภทชากสุกรหรือผลิตภัณฑ์จากสุกรจากประเทศกลุ่มเสี่ยงหรือไม่ทราบแหล่งที่มาให้ทำการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการทุกกรณี		
12	การเก็บตัวอย่างในสุกรมีชีวิต นิยมเก็บจาก tracheal Swab เช่นเดียวกับกรณีการเก็บตัวอย่างโรคไข้หวัดนก		
13	สามารถส่งตัวอย่างเพื่อตรวจโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร ทางห้องปฏิบัติการได้ที่สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติเท่านั้น		
14	ตามประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า เป็นโรคระบาดหรือสัตว์หรือ ซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด พ.ศ.2558 การทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะ ของโรคระบาดทำได้โดยการฝังหรือเผาหรือจัดการโดยวิธีอื่นที่สัตวแพทย์เห็นสมควร		

ตอนที่ 3:ทัศนคติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและชากสุกร

ข้อ	คำถาม	คำตอบ				
		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ไม่เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	คุณเห็นด้วยหรือไม่ ว่าโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรมีความรุนแรงมาก ถึงแม้ว่าจะไม่ติดในคนก็ตาม แต่ทำให้เกิดผลเสียทางเศรษฐกิจอย่างมาก					
2	คุณเห็นด้วยหรือไม่ กับการสุ่มเก็บตัวอย่างในสินค้าลักลอบนำเข้าทุกกรณี					
3	คุณเห็นด้วยหรือไม่ว่าการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานทุกภาคส่วน ช่วยให้การเฝ้าระวังโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรจากการนำเข้ามีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น					
4	คุณเห็นด้วยหรือไม่ กับการยึดอายัดทำลาย สัตว์หรือซากสัตว์กรณี นำเข้าผิดกฎหมายและมีเหตุสงสัยอันควรว่าเป็นโรคระบาด					
5	คุณเห็นด้วยหรือไม่ที่มีการฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคนานาพาหะและบริเวณ ที่ยานพาหนะผ่านเข้าประเทศ เพื่อลดความเสี่ยง					
6	คุณด้วยหรือไม่ว่าประกาศชะลอนำเข้าสินค้าปศุสัตว์เป็นระยะเวลา 90 วัน เป็นระยะเวลานานเกินไป ทำให้ผู้ประกอบการได้รับความเสียหาย					
7	คุณคิดเห็นอย่างไร กับการอนุญาตให้นำสัตว์หรือซากสัตว์เข้าจากแหล่ง ผลิตที่ได้รับการตรวจรับรองจากกรมปศุสัตว์แล้วเท่านั้น					
8	คุณคิดเห็นอย่างไร หากกรมปศุสัตว์จะอนุญาตให้ใช้ห้องปฏิบัติการ เอกชนทั่วไปในการตรวจสินค้าปศุสัตว์					
9	คุณคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการไม่อนุญาตให้นำผ่านสัตว์หรือซากสัตว์ที่มีจาก ประเทศเสี่ยงแม้ปลายทางของสัตว์หรือซากสัตว์นั้นไม่ใช่ประเทศไทยก็ตาม					
10	คุณเห็นด้วยหรือไม่ ว่ามีความจำเป็นต้องเก็บตัวอย่างทดสอบโรคทาง ห้องปฏิบัติการทุกรายการที่มีการนำเข้า ถึงแม้ว่าสุกรหรือชากสุกรจะมาจากประเทศที่ปลอดโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรและมีการรับรอง สุข ศาสตร์สัตว์/ซากสัตว์ตามเงื่อนไขการนำเข้าของกรมปศุสัตว์ครบถ้วน					

ตอนที่ 4: วิธีปฏิบัติ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร

ข้อ	คำถาม	คำตอบ			
		ไม่ปฏิบัติ	ปฏิบัติ นานๆครั้ง	ปฏิบัติ ค่อนข้างบ่อย	ปฏิบัติเป็น ประจำ
1	ตรวจสอบสถานการณ์การเกิดโรคระบาดของประเทศต้นทางก่อนออกไปแจ้งอนุญาตนำสัตว์/ซากสัตว์เข้าราชอาณาจักร (Notification for importation of Animals/Animal Products)				
2	ติดตามประกาศชะลอการนำเข้า หรือนำผ่านซึ่งสุกรหรือซากสุกร จากเว็บไซต์ของราชกิจจานุเบกษา				
3	เข้มงวดตรวจสอบการเคลื่อนย้ายสุกร หรือซากสุกรโดยผู้ตรวจสอบแหล่งข่าว ใบอนุญาตเคลื่อนย้ายและระบบ การเคลื่อนย้าย โดยดูแหล่งที่มาต้นทางและปลายทางการเคลื่อนย้าย				
4	สุ่มเก็บตัวอย่างในสุกร ซากสุกร หรือผลิตภัณฑ์จากสุกรที่จับกุมได้จากการลักลอบนำเข้าหรือมาจากประเทศกลุ่มเสี่ยง หรือ ไม่ทราบแหล่งที่มาอย่างต่อเนื่อง				
5	เพิ่มศักยภาพการตรวจสอบการนำเข้า โดยเสริมทีมสุนัขดมกลิ่นให้กับเจ้าหน้าที่สารวัตรกรมปศุสัตว์ปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบสัมภาระผู้เดินทางเข้าประเทศ				
6	เข้มงวดการทำลายเชื้อโรคที่ช่องทางนำเข้า โดยการฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อโรคนานาพาหะและบริเวณที่ยานพาหนะผ่านเข้าประเทศ				
7	สื่อสารความเสี่ยงของโรคให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ทั้งในกลุ่มของประชาชนทั่วไป นักท่องเที่ยวจากประเทศที่มีการระบาดของโรค นักท่องเที่ยวจากประเทศไทยที่เดินทางไปยัง ประเทศที่มีการระบาดของโรค และหน่วยงานภาครัฐ และภาคธุรกิจขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ				
8	บูรณาการ ประสานงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันและเฝ้าระวังโรคอหิวาต์แอฟริกาจากการนำเข้าสุกรและซากสุกร จากต่างประเทศ				
9	ยึดหรืออายัดสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยอันควรว่าเป็นโรคระบาด				
10	ทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยอันควรว่าเป็นโรคระบาดจากการนำเข้า โดยวิธีการฝัง เผา หรือวิธีอื่นๆ				
11	ซักซ้อมเตรียมการแผนการปฏิบัติงานของด่านกักกันสัตว์ กรณีเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินเมื่อเกิดโรคระบาดในประเทศ				
12	เข้ารับการอบรมหรือค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรอย่างต่อเนื่อง				

ตอนที่ 5: ข้อเสนอแนะ ในการเฝ้าระวังและป้องกันโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรในประเด็นการนำเข้าสุกรมีชีวิตและซากสุกร

.....

.....

.....

.....

ตารางการให้คะแนน (Questionnaire Scoring Table)

คำตอบ ความรู้(Knowledge)	คำถามข้อที่													
	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11	K12	K13	K14
1.ใช่	1	1	0	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1
2.ไม่ใช่	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0

คำตอบ ทักษะคติ(Attitude)	คำถามข้อที่									
	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	A9	A10
1.เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	5	5	5	5	1	5	1	5	1
2.เห็นด้วย	4	4	4	4	4	2	4	2	4	2
3.ไม่แน่ใจ	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4.เห็นด้วย	2	2	2	2	2	4	2	4	2	4
5.ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	1	1	1	1	5	1	5	1	5

คำตอบ วิธีปฏิบัติ(Practice)	คำถามข้อที่											
	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10	P11	P12
1.ปฏิบัติเป็นประจำ	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
2.ปฏิบัติค่อนข้างบ่อย	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
3.ปฏิบัตินานๆครั้ง	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
4.ไม่ปฏิบัติ	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

ภาคผนวก ข

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดท่าเข้าและท่าออก
ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ 2558

และ

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดท่าเข้าและท่าออก
ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ 2558 (ฉบับที่ 3)

พ.ศ 2562

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง กำหนดท่าเข้าและท่าออก

ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบและควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ในการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ระหว่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ ประกอบกับมาตรา ๓๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ กำหนดให้ด่านกักกันสัตว์ที่มีชื่อและอาณาเขตดังต่อไปนี้เป็นท่าเข้าและท่าออกสำหรับนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักรซึ่งสัตว์หรือซากสัตว์ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๑) ด่านกักกันสัตว์ท่าเรือกรุงเทพ มีอาณาเขตตามเขตท่าเรือกรุงเทพ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร เขตอำเภอเมือง อำเภอบางเสาธง อำเภอพระประแดง และอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ

(๒) ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานดอนเมือง มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานดอนเมือง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

(๓) ด่านกักกันสัตว์ลาดกระบัง มีอาณาเขตตามเขตสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่องลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

(๔) ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

(๕) ด่านกักกันสัตว์ชลบุรี มีอาณาเขตตามเขตท่าเรือแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา และอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

(๖) ด่านกักกันสัตว์ฉะเชิงเทรา มีอาณาเขตตามเขตอำเภอบางปะกง และอำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และตามเขตท่าอากาศยานสัตหีบ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

(๗) ด่านกักกันสัตว์สระแก้ว มีอาณาเขตตามเขตสถานีรถไฟอรัญประเทศ และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอตาพระยา อำเภอโคกสูง อำเภออรัญประเทศ และอำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว

(๘) ด่านกักกันสัตว์จันทบุรี มีอาณาเขตตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอสอยดาว และอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี และตามเขตท่าเรือมาบตาพุด จังหวัดระยอง

(๑) ด้านกักกันสัตว์ตราด มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานนานาชาติตราด และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอบ่อไร่ และอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด

(๑๐) ด้านกักกันสัตว์นครราชสีมา มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

(๑๑) ด้านกักกันสัตว์บุรีรัมย์ มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานบุรีรัมย์ และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอละหานทราย และอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์

(๑๒) ด้านกักกันสัตว์สุรินทร์ มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานสุรินทร์ภักดี และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอพนมดงรัก อำเภอกาบเชิง อำเภอสังขะ และอำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์

(๑๓) ด้านกักกันสัตว์ศรีสะเกษ มีอาณาเขตตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอภูสิงห์ อำเภอขุนหาญ และอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

(๑๔) ด้านกักกันสัตว์อุบลราชธานี มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานอุบลราชธานี และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอน้ำยืน อำเภอนาจะหลวย อำเภอบุญศรี อำเภอสิรินธร อำเภอโขงเจียม อำเภอศรีเมืองใหม่ อำเภอโพธิ์ไทร อำเภอนาตาล และอำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานี

(๑๕) ด้านกักกันสัตว์ยโสธร มีอาณาเขตตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอขามเฒ่า จังหวัดอำนาจเจริญ

(๑๖) ด้านกักกันสัตว์หนองคาย มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานหนองคาย เขตสถานีรถไฟหนองคาย และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอสังขาม อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอท่าบ่อ อำเภอเมือง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย และตามเขตอำเภอปากคาด อำเภอเมือง อำเภอบึงคล้า และอำเภอบึงโขงหลง จังหวัดบึงกาฬ

(๑๗) ด้านกักกันสัตว์เลย มีอาณาเขตตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอนาแห้ว อำเภอด่านซ้าย อำเภอภูเรือ อำเภอท่าลี่ อำเภอเชียงคาน และอำเภอปากชม จังหวัดเลย

(๑๘) ด้านกักกันสัตว์นครพนม มีอาณาเขตตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอบ้านแพง อำเภอท่าอุเทน อำเภอเมือง และอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

(๑๙) ด้านกักกันสัตว์มุกดาหาร มีอาณาเขตตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอหว้านใหญ่ อำเภอเมือง และอำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

(๒๐) ด่านกักกันสัตว์อุตรธานี มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานนานาชาติอุตรธานี จังหวัดอุตรธานี และตามเขตท่าอากาศยานสกลนคร จังหวัดสกลนคร

(๒๑) ด่านกักกันสัตว์ขอนแก่น มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

(๒๒) ด่านกักกันสัตว์มหาสารคาม มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

(๒๓) ด่านกักกันสัตว์เชียงใหม่ มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานเชียงใหม่ และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอแม่เมาะ อำเภอฝาง อำเภอไชยปราการ อำเภอเชียงดาว และอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่

(๒๔) ด่านกักกันสัตว์แม่ฮ่องสอน มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานแม่ฮ่องสอน และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า อำเภอเมือง อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

(๒๕) ด่านกักกันสัตว์เชียงราย มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ และอำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย

(๒๖) ด่านกักกันสัตว์น่าน มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานน่าน และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอสองแคว อำเภอทุ่งช้าง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอบ่อเกลือ อำเภอแม่จริม อำเภอเวียงสา และอำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

(๒๗) ด่านกักกันสัตว์พะเยา มีอาณาเขตตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอภูกามยาว จังหวัดพะเยา

(๒๘) ด่านกักกันสัตว์ลำปาง มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานลำปาง จังหวัดลำปาง

(๒๙) ด่านกักกันสัตว์แพร่ มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานแพร่ จังหวัดแพร่

(๓๐) ด่านกักกันสัตว์ตาก มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานแม่สอด และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอท่าสองยาง อำเภอแม่ระมาด อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

(๓๑) ด่านกักกันสัตว์อุตรดิตถ์ มีอาณาเขตตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอบ้านโคก อำเภอปากท่า และอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์

(๓๒) ด่านกักกันสัตว์พิษณุโลก มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานพิษณุโลก และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก และตามเขตท่าอากาศยานสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย

(๓๓) ด่านกักกันสัตว์เพชรบูรณ์ มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

(๓๔) ด่านกักกันสัตว์นครสวรรค์ มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์

(๓๕) ด่านกักกันสัตว์กาญจนบุรี มีอาณาเขตตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอเมือง อำเภอไทรโยค อำเภอทองผาภูมิ และอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

(๓๖) ด่านกักกันสัตว์ราชบุรี มีอาณาเขตตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

(๓๗) ด่านกักกันสัตว์ประจวบคีรีขันธ์ มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานหัวหิน เขตท่าเรือ น้ำลึกบางสะพาน และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่ อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอสามร้อยยอด อำเภอกุยบุรี อำเภอเมือง อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

(๓๘) ด่านกักกันสัตว์ชุมพร มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานชุมพร และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร และตามเขตท่าอากาศยานนานาชาติสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

(๓๙) ด่านกักกันสัตว์ท่าอากาศยานนานาชาติสมุย มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานนานาชาติเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

(๔๐) ด่านกักกันสัตว์ระนอง มีอาณาเขตตามเขตท่าเรือ น้ำลึกระนอง และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอกระบุรี อำเภอละอุ่น และอำเภอเมือง จังหวัดระนอง

(๔๑) ด่านกักกันสัตว์ภูเก็ต มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานภูเก็ต และตามเขตท่าเรือ น้ำลึกภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

(๔๒) ด่านกักกันสัตว์นครศรีธรรมราช มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

(๔๓) ด่านกักกันสัตว์ตรัง มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานตรัง เขตท่าเรือกันตัง จังหวัดตรัง และตามเขตท่าอากาศยานนานาชาติกระบี่ เขตท่าเรือ น้ำลึกกระบี่ จังหวัดกระบี่

(๔๔) ด่านกักกันสัตว์สงขลา มีอาณาเขตตามเขตท่าอากาศยานหาดใหญ่ เขตท่าเรือ น้ำลึกหาดใหญ่ เขตสถานีรถไฟคลองแงะ และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอสะเดา และอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

(๔๕) ด่านกักกันสัตว์สตูล มีอาณาเขตตามเขตท่าเรือปากบารา เขตท่าเรือท่ามะลิ และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอเมือง และอำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

(๔๖) ต่ำนกั๊กันส์ต่วนราชิวาส มีอาณาเขตตามเขตสถานีรถไฟสุโขทัย - ลก และตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอตากใบ อำเภอสุโขทัย - ลก อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘

ปดิพงษ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง กำหนดท่าเข้าและท่าออกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๖๒

เพื่อให้การปฏิบัติงานตรวจสอบและควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ในการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ระหว่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๓๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความใน (๕) (๖) และ (๘) ของข้อ ๒ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดท่าเข้าและท่าออกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๕) ด่านกักกันสัตว์ชลบุรี มีอาณาเขตตามเขตท่าเรือแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เขตท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา อำเภอบ้านฉาง และเขตท่าเรือมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

(๖) ด่านกักกันสัตว์ฉะเชิงเทรา มีอาณาเขตตามเขตอำเภอบางปะกง และอำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา

(๘) ด่านกักกันสัตว์จันทบุรี มีอาณาเขตตามเขตตำบลทุกตำบลซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในท้องที่อำเภอสอยดาว และอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔๗) ของข้อ ๒ ของประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดท่าเข้าและท่าออกตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

“(๔๗) ด่านกักกันสัตว์ไปรษณีย์กรุงเทพ มีอาณาเขตตามพื้นที่ศูนย์ไปรษณีย์หลักสี่ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

ลักษณ์ วจนานวัช

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์